

Культурно-політичний місячник для українців
у Чеській Республіці,
Kulturně-politický měsíčník pro Ukrajince
v České republice,
№ 4/2018, rík XXVI
č. 4/2018, ročník XXVI
www.ukrajinci.cz

ПОРОГИ

Крим – це
Україна

Krym je
Ukrajina

ВИШИВАНКОВА ХОДА ЗДИВУВАЛА ПРАГУ

Центром чеської столиці Праги 20 травня пройшли кілька сотень українців у вишиванках. Як і минулого року, Мегамарш розпочався від собору Святого Клиmenta та закінчився на центральній Вацлавській площі. Зібрало учасників товариство «Берегиня». Під спів українських народних пісень дорослі і діти несли містом великий український прапор разом з іншими патріотичними атрибутиами. Згодом масштабне святкування відбулося у готелі «Олшанка». Гала-концерт супроводили виступи музичних колективів, конкурс на кращу вишиванку, танці та пригощання традиційними українськими стравами.

День вишиванки відзначається у третій четвер травня. Свято не прив'язане до жодного державного чи релігійного свята, бо вишиванка – це не лише атрибут свята, а й повсякденний елемент життя українців. Зокрема, люди приходять на роботу чи навчання у вишиванках, а на найближчі вихідні збираються на масові марші.

А також у номері:

Як було на «Світі книги»? Всупереч чи завдяки чому стоїть «Празький Майдан»? Знову про подєбрадську українську академію. Іво Докоупіл про те, як вивозили «Чеську сотню». Любов Якимчук про абрикоси й маніпуляції з людьми. Чи пов'язані візити Волкера й відставка Суркова, «Джавеліни» й загострення на Донбасі? Що буде із «платним шенгеном», квотами на заробітчан і «євробляхами»? Тексти сучасних воєнних пісень.

Фото Катерини Скрипник

Згадали жертв повоєнних репресій

Фото з громадянської панахиди минулого року.

Антикомуністична чеська громадськість, разом із представниками української та частково російської громади 11 травня цього року згадали жертв СМЕРШу та НКВД, які у цей день 1945 року розпочали у Празі масовий терор. Радянські війська були у чехословацькій столиці лише кілька годин, але з їхнім приходом почалися арешти й вивезення «неугодих» до гулагів. Через 73 роки після цих трагічних подій жертв знову згадали на Олшанському цвинтарі. Щойно закінчилася війна, 8 травня капітулювала гітлерівська Німеччина. Припинив існування «Протекторат Богемії та Моравії». Люди раділи, що нарешті закінчився нацистський жах, не треба боятися гестапо та есесівців, сподівалися на мир та кращі часи. Та мрії про свободу тривали дуже недовго. Радянська контррозвідка вже знала всі прізвища, адреси й справи

тих, кого необхідно «нейтралізувати» й «ліквідувати». 11 травня вранці у Празі «чорні ворони» почали приїжджати до чехів, українців, росіян та інших – всіх, на кого падала щонайменша підозра у «антирадянській діяльності». Серветки до рук агенти не брали: не зважали ані на громадянство, ані на необхідність бодай найменшого узгодження дій із відновленою чехословацькою владою, у якої було повно «роботи» зі своїми «ворогами». Забирали втікачів від більшовизму у 20-30-роках, передусім інтелігентів. Більшість арештованих ніколи більш не повернулися з-за більшовицьких ґрат, як-от президент Карпатської України Августин Волошин. Декох вбили безпосередньо у Празі, дехто не хотів потрапити у їхні лапи і обрав добровільну смерть, як-от педагог Євген Вировий. Христина Йойкова на громадянській

Петр Marek

Український мультик у чеських кінотеатрах

Кадр із фільму.

Новий український мультфільм «Викрадена принцеса: Руслан та Людмила» йде до прокату у чеські кінотеатри під назвою «Hledá se princezna». Від 17 травня його можна переглянути у чеському дубляжі. Це чи не вперше український мультфільм,

якщо не узагалі щось із українського кінематографу, демонструється у широкомасштабному й комерційному прокаті Чехії та Словаччини. Таким чином чехи можуть побачити, що в Україні вміють творити цікаву дитячу мультиплікацію.

«Викрадена принцеса» – 3D-анімаційний фільм-фентезі режисера Олега Маломужа, віддалено нагадує казку російського поета Олександра Пушкіна «Руслан і Людмила». Фільм розповідає про мандрівного артиста Руслана, який рятує викрадену злим чарівником Чорномором принцесу Мілу. Прем'єра стрічки в Україні відбулася 7 березня 2018 року, але робота над нею у кіностудії film.ua тривала від 2013 року. Окрім української, вона знятий

Вл. інф.

У «Ніч музеїв» відвідувачі навідаються у ДНМ

Минулорічна «Ніч музеїв» у ДНМ була дуже гарною та смачною.

Будинок національних меншин у Празі знову братиме участь у міській програмі «Ніч музеїв». В суботу 9 червня о 19-

тій годині вечора свої двері відчинять всім бажаючим офіси за адресою Воцелова 3. Мета – ознайомити пражкан та гостей міста із діяльністю окремих меншин та ДНМ як цілісної структури. Демонструватимуть представники громад і частку своєї культури. У програмі братимуть участь й українці Праги. Минулого року акцію відвідали сотні зацікавлених. Програма триватиме аж до першої ночі наступного дня. Празька «Ніч Музей» відбудеться вже вп'ятниця. У цей час всі можуть побувати у цікавих місцях абсолютно безкоштовно. Лише на Вишеграді необхідно буде оплатити символічний вхід – 1 крона. 50 музеїв, галерей та інших культурних інституцій у 77

об'єктах запропонують цікаву програму та унікальну атмосферу. Перевезення забезпечуватиме Транспортне підприємство міста Праги за допомогою десяти спеціальних музейних автобусних ліній. Повну інформацію можна отримати 8 червня перед Історичним будинком Національного музею, а у день акції 9 червня – тут же, а також на площі Яна Палаха. Можна буде обрати окрім музеїв, супровідну програму, транспортування до об'єктів й необхідні карти. Празьку «Ніч музеїв» влаштовують Національний музей, Транспортне підприємство Праги, Асоціація музеїв та галерей ЧР у співпраці з іншими інституціями.

Вл. інф.

Світ книги: серйозна участь України

Перша сучасна дитяча українська книжка, перекладена і видана у Чехії, зібрала своїх маленьких друзів на празькій книжковій виставці «Світ книги-2018». Чеське видавництво Host, яке закупило в Україні права на книжку «Зубр шукає гніздо», запросило львівську авторку та ілюстраторку Оксану. Було провести мистецьку майстерню з чеськими дітлахами.

Книжка «Зубр шукає гніздо» українського видавництва Старого Лева, є на полицях більшості чеських книгарень, її можна замовити онлайн, про неї розповідають по телебаченню, лісові звірятка перетворилися на героїв мультфільму. Сама книжка розійшлася вже у двох тисячах примірників,

говорить редакторка дитячої літератури видавництва Host Ева Седлакова. Вона

першою піддалася чарам українських лісовичків, яким авторка дала незвичне ім'я – туконі. «Я побачила роботи Оксани Були на Etsy, професійному мистецькому порталі, всю її серію про туконі, це її бренд... А місяців через два я побачила її пост, що книжка готовиться до друку. І тут я вже не чекала і написала їй того самого дня, що я хочу видати цю книжку в Чехії», – веде далі чеська редакторка.

Така увага з сусідньої країни була несподіванкою для молодої львівської художниці, яка щойно почала робити перші кроки у мистецтві книжкової ілюстрації. Книжка потрапила у нішу, яка ще не заповнена на чеському ринку – дитячі книжки, де історія розповідається у картинках. Новий формат виявився саме тим, що було потрібно, для того, щоб потрапити на конкурентний чеський ринок, говорить перекладачка

Ріта Кіндлерова. Але довелося спільно переробляти кінець для чеської аудиторії, яка не звикла до відкритих кінців та вільних трактувань, додає вона. «Це – майже книжка картинок. Тут старша генерація ще мислить в категоріях, що вони отримують «надто мало букв за свої гроші». Але молодші діорослі навпаки закохані у її малюнки», – каже Ева Седлакова.

Україна офіційно взяла участь у празькому Міжнародному книжковому ярмарку «Світ книги» вперше. Раніше українське слово промовляло тут лише зусиллями місцевих чеських громадських організацій. Ярмарок – другий за обсягом у Європі. Цього разу свою продукцію представили тут відразу 11 українських видавництв, які привезли біля 200 найменувань книжок. А в культурній програмі відвідувачі книжкового форуму могли познайомитися з найкращими українськими письменниками свого покоління. Oksan Zabukko, Юрія Андрушовича, Сергія Жадана та інших українських письменників.

За матеріалами Марії Щур, «Радіо «Свобода»

Дітки співали матерям

День Матері у «Джерелі»

Свято Матері 13 травня цього року традиційно відзначила українська громада. Цього дня о 15-тій годині у приміщенні монастиря На Слованах-Емаузи, що на вулиці Вишеградській, зібралися дітки та дорослі фольклорного колективу «Джерело». Вони співали, танцювали й декламували віршики своїм матерям. На свято прийшло чимало батьків, діті яких виступають у «Джерелі», а також інші друзі та звичайні глядачі. Цього ж дня, як повідомляє священик Іван Семотюк, веснянки до Дня Матері відбулися у Ліберці. Їх організувала місцева греко-католицька Харита. Дітки у гарних вишиванках показували свої таланти у місцевому сонячному парку на церковному подвір'ї храму Вознесіння Христового.

А днем раніше свято Матері відзначили у школі «Ерудит», що на площі Іржі з Подебрад. Тут заспівала пісні разом із дітками непересічна співачка Оксана Нагірна, яка викладає спів в учнів

суботньої школи. Діти також мали можливість показати мамам свій талант. Своєрідним продовженням свята Матері є День захисту дітей, який відзначається на початку червня. Чудову програму відпочинку для діток запропонує празький Культурно-освітній центр «Крок». Це будуть «неймовірно цікаві експерименти та наукові досліди, які зацікавлять дітей наукою та загадковими речами та подіями довкола нас. Діти відпочиваючи навчаються неймовірно цікавих речей, та різноманітних методів, як здивувати когось. А дорослі згадують своє прекрасне дитинство і, можливо, навчаються чогось нового та захоплюючого», – обіцяють організатори дійства, яке відбудеться 9 червня за адресою вулиця Аргентинська 38.

Центр також проводитиме літній табір разом зі Спілкою Української Молоді. Табір триватиме від 2 до 12 липня у селі Кржечовіце, що біля Бенешова.

пор

Вулиця Українська починається містком Макуха

Рада столичного району Прага-10 ухвалила рішення назвати новий пішохідний міст через річечку Ботіч у районі Вршовіце на честь українського дисидента, учасника руху опору

в СРСР Василя Макуха. Рішення вдалося завдяки численним зусиллям дипломатів та української громади, зазначив український посол Євген Перебийніс. 5 листопада 1968 року – за кілька місяців до вчинку Яна Палаха – Василь Макух здійснив акт самоспалення на Хрестатику в Києві на знак протесту проти русифікації України та окупації Чехословаччини радянськими військами. Йому було лише 40 років. Колишній воїн УПА пережив радянські концтабори, та не зміг жити у підневільній Україні. Із під'їзу будинку №27 головної київської

вулиці Макух, охоплений вогнем, вибіг із криком «Геть окупантів!», «Хай живе вільна Україна!» Він помер від опіків 10 листопада.

Прага прийняла це рішення в рік 50-х років Презької весни та трагічних подій серпня 1968 року, коли країну окупували радянські війська. Символічно, що прямо від цього мосту бере свій початок вулиця Українська. Пішохідний місток було відкрито в грудні 2017 року, і досі він не має назви.

Новинарня

Чехія знову підтримає літні табори в Карпатах

Валентина Ваара із «Ініціативи Е+» з чеським послом в Україні Радоміром Матулою під час підписання договору про проведення таборів.

Благодійна організація «Ініціатива Е+» проведе літні табори для дітей в Україні коштом чеського МЗС. Відповідний договір підписано із Посольством Чеської Республіки в Україні. Понад 200 дітей, постраждалих від військових дій на сході України, дітей «сірої» зони та дітей полеглих та важкопоранених захисників, відпочинуть в наших карпатських таборах. «Ініціатива Е+» подібні табори у співпраці з Чехією проводить від 2015 року вже втретє. «Спокійно,

без пафосу та з величезною любов'ю ми робимо літні дитячі табори. Ми прагнемо повернути дітям, в житті яких жорстко увійшла війна, радість життя, вітер мандрів та поштовх для мрій», – розповідає Валентина Ваара з «Ініціативи Е+». У минулі роки діти з прифронтових міст, таких як Красногорівка чи Авдіївка, відпочивали не лише у Карпатах, а й у Одесі. Чеська Республіка на проведення подібних таборів витрачає біля півмільйона крон щороку.

Вл. інф.

Прага: «Стоймо!», як казали на Майдані

Троє стійких празьких активісток Майдану – Соня Постпішлова, Маркета Крнавска та Катерина Скрипник.

Незважаючи на різні перипетії на чеській та міжнародній політичній сцені, акція «Празький Майдан» вперто стоїть. Щонеділі на Площі Старого Міста у Празі вона приваблює увагу десятків пражкан та туристів, отримує у більшості схвалені відгуки, у меншості – негативні, але дуже різкі і агресивні здебільшого від російських туристів. Як зазначає активістка Соня Постпішлова, лише 13 травня, як на диво, не трапилося жодної провокації. Були лише позитивні відгуки, а з харківського шпиталю прийшла щира подяка за співпрацю.

Весь квітень акції празького Майдану відбувалися також спокійно, майже літньо. Традиційно російським туристам не подобалися виступи на підтримку України, інформаційний стенд називали, наче домовившись, «брехнею та провокацією», і, звісно, «кримнаш». На волонтерів Майдану весь час від них падає питання «скільки вам за це платят?», і дрібні шкоди, скажімо, помалоють петиційний лист. «Одного разу ми посміялися з них, бо вони переклали наш транспарант «Росія – руки геть від України» як «Україна є руками Росії», – розповідає Соня, – вони ж зазначали, що кримські

татари не мають право нічого казати, бо під час війни вони були німецькими колаборантами». Деякі росіяни розводять руками – мовляв, вони не винуваті, у всьому Путін лише винуватий. Чехи старшого віку висловлюють невдовolenня переважно через загрозу ісламізації Європи, і Путін разом із Земаном протистоять цьому, тому, мовляв, не потрібно відволікати їх на «якийсь там внутрішньоукраїнський конфлікт», бо/або «ніхто не знає, де правда». Єдина серйозна перепалка із «руським міром» прийшла на 8 травня, коли Прагою ходив так званий «безсмертний полк». Росіяни із фотографіями «дідів» та у суперечливих георгіївських стрічках нападали з матюками на всіх, хто піддавав найменшому сумніву весь їхній «парад побєдобесія». Ім навпроти вийшло чимало чехів та українців, зокрема, Галина Андрейців, Катерина Скрипник та інші. Чехи Мартіна Угліржа навіть забрали поліція після перепалки та штурханині зі більшовиком у шкірянці проросійських «нічних вовків» Ярославом Фолдиною. «Та ми не боїмося ні ісламу, ні комунізму, ні російських туристів. Маємо багато позитивних реакцій,

привітань від українців, які проходять поруч. Їх радує, що хтось цікавиться складним становищем їх та їхньої країни», – зазначає Постпішлова. Довго біля стенду затрималася одного разу сім'я з Криму. Вони приїхали до Праги складно – через Київ, щоб не порушувати законів. Весь час надіяються, що Крим повернеться в Україну, бо під російським окупаційним урядуванням стає дедалі гірше. Пара з Канади фотографувалася із українським прапором. Казала, що це – їхня найкраща фотографія з Праги. Якось навіть зупинилися біля акції шріланкіці. Вони розмовляли українською, бо навчалися у Києві. Звісно, частим гостем на Празькому Майдані є український посол Євген Перебийніс. Нещодавно він показував акцію режисерам фільму «Кіборги», та одному «кіборгові», тобто захисникові донецького аеропорту, які дуже раділи такій стійкій проукраїнській акції в центрі чеської столиці. Активістам також було дуже приємно познайомитися із видатними українськими особами.

пор

З історії діяльності подебрадської академії

За матеріалами досліджень Спеціальної збірки Національної бібліотеки Чеської Республіки – Слов'янської бібліотеки

Підготував: Олег ПАВЛІВ

У першому цьогорічному числі часопису «Пороги» я вже ознайомив читачів із новими і раніше маловідомими та недослідженими фактами історії діяльності Української Господарської Академії в Подебрадах (УГА). Отримавши 28 квітня цього року від доктора філософії Чеської академії наук Олександра Кучерака схвальну рецензію на дану науково-дослідну статтю, який відзначив її такими словами: «дякую за Вашу працю. Створений Вами високоякісний продукт безцінний... Такий, що за гроши не купується» і запропонував мені продовжити працю над дослідженнями окремих діячів УГА, я вирішив і надалі вивчати цю тему, оскільки, як я уже зазначав у своїй попередній статті, дослідження історії УГА в Подебрадах все ще є невичерпаним. Воно потребує подальших та ґрунтовних студій, бо важко недооцінити скарб цієї величної та славної історії міжвоєнної української еміграції в Чехословаччині інституції...

Тому я звернувся до фондів Спеціальної збірки¹ Слов'янської бібліотеки в Празі, де, окрім матеріалів та документів УГА в Подебрадах у моєму особистому архіві, зберігається теж значна кількість цінних і дуже цікавих документів вищезазначененої академії.

Передусім слід зазначити, що я не єдиний дослідник, хто займається

дослідженнями історії УГА в Подебрадах. Дослідженнями її історії займалися теж Богдан Зілинський і мій колишній, а сьогодні уже покійний колега – бібліотекар відділення комплектування фондів Слов'янської бібліотеки (та її екс-директор у 1990-х рр.) Іржі Вацек. Також цікавою є магістерський дипломний проект студентки Карлового Університету в Празі Ганни Величко «Діяльність української еміграції в Подебрадах» (Прага, 2015) під керівництвом Терези Хланьової. Щоправда, незважаючи на 100-сторінкову дипломну роботу з багатою джерельною базою, пані Величко, як не дивно, не використала у своєму дипломному проекті для дослідень фонди Спеціальної збірки Слов'янської бібліотеки в Празі, які володіють значною кількістю автентичних матеріалів та документів УГА в Подебрадах. Тому спробую віднайти у фондах Спеціальної збірки академії, написаний головою доц. О. І. Бочковським, заступником голови лект. В. Сапіцьким та секретарем Інж. Гр. Денисенком Товариства прихильників УГА в Подебрадах, обсяг якого цитую: «дня 16 травня ц. р. [1937 р. – авт.] минає 15 літ того часу, як формально розпочала свою чинність Українська Господарська Академія. Управа нашого Товариства вважає необхідним для піднесення того значення, яке мала Академія для розвитку української науки і технічно-господарської української освіти, зафіксувати важливі моменти з її життя і діяльності *in memoria*. В звязку з цим Управа Товариства звертається до всіх учасників організації Академії та всіх професорів, доцентів, лекторів,

УГА в Подебрадах та окремим педагогам і громадським діям, наприклад від тижневика «Тризуб» у Франції (див. світлина № 1), еміграційного союзу жінок-українок у Румунії, Українського комітету імені Симона Петлюри в Румунії, Філії Українського товариства прихильників Ліги Націй в Румунії, Першого українського ощадно-позичкового товариства «Згода» в Румунії, Дипломатичної місії УНР в Румунії, Громадсько-допомогового комітету української еміграції в Румунії та Союзу організації українських інженерів в еміграції в Чехословаччині. Як бачимо, найбільш прихильною та лояльною до УГА в Подебрадах та її педагогів і громадських діячів була українська громада в Румунії. Зберігся також дуже цікавий документ, адресований професорам, доцентам, лекторам, асистентам, урядовцям та інженерам-випускникам академії, написаний головою доц. О. І. Бочковським, заступником голови лект. В. Сапіцьким та секретарем Інж. Гр. Денисенком Товариства прихильників УГА в Подебрадах, обсяг якого цитую:

«дня 16 травня ц. р. [1937 р. – авт.]

вийшла друком

велими

цикава і доволі

ґрунтовна

стаття

Івана Грибкова

асистентів, урядовців і інженерів-абсолвентів УГА з проханням надіслати, по можливості в найшвидшому часі, свої стислі спогади про важніші моменти під час творення та пізнішого життя Академії, або оцінку її діяльності, чи окремі фрагменти з життя і чинності професури або студентства Академії, для використання їх друком в укрінській пресі з присвяченням ювілейному дню, а також для «Пропам'ятної книги», видання якої Управа ТПУГА в зв'язку з 15-літнім ювілем проєкту та розпочинає акцію серед всіх абсолвентів та лекторського і адміністративного персоналу УГА щодо їх фінансової участі в цій справі. Пропам'ятна книга з ріжноманітними документами, фактами, навчальними програмами, списками, фотографіями та споминами має залишити для історії матеріали не тільки про те, як виникла і розвивалась перша Українська Політехніка, але і про те, як вона, витворивши національну традицію своєї Високої Політехнічної Школи, викликала змагання української суспільності за створення Української Політехніки вже не лише власними силами, але і власними засобами, що лягло в основу діяльності нашого Товариства, спеціально для цієї мети заснованого, як національно-громадської організації...»

Із обсягу вищезазначеного листа випливає дуже цікавий історичний момент. Виявляється, що в 1937 році Товариство прихильників УГА в Подебрадах (уже після ліквідації академії у 1935 році) з нагоди 15-річчя її заснування хотіло видати пам'ятну книгу, присвячену історії діяльності УГА. Але подальша доля цієї книги (яку планувалось видати в обсязі 20-25 сторінок накладом у 1000 примірників) нам невідома. За матеріалами дослідень книг у Слов'янській бібліотеці в Празі відомо тільки про дві «пропам'ятні книги», присвячені історії діяльності академії. Вони вийшли в післявоєнний період у США².

На завершення слід додати, що

останнім

часом

зросло

зацікавлення

в дослідженнях

історії

УГА

в Подебрадах

та її

педагогів,

абсолвентів

і громадських

діячів.

Так, до прикладу, нещодавно

вийшла

друком

велими

цикава

і доволі

ґрунтовна

стаття

Івана Грибкова

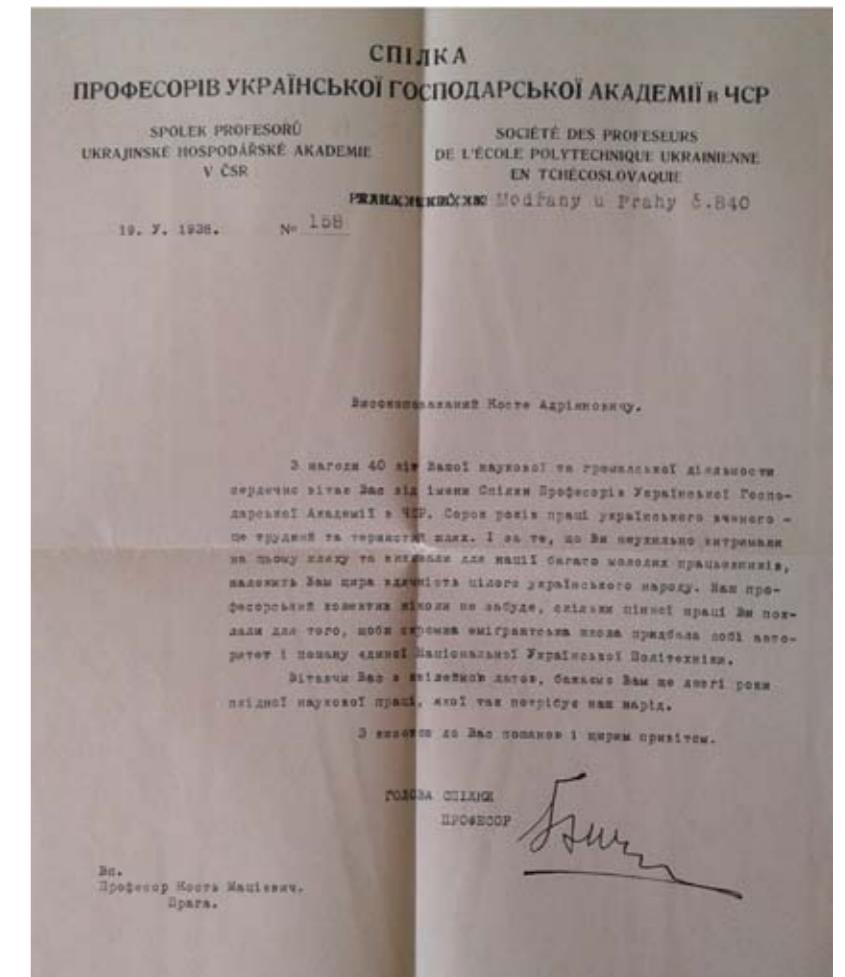
«Професор Лука Бич: кубанський козак-українець»³. Професор Лука Бич був не тільки провідним українським громадським діячем в Чехословаччині, але й поважним викладачем академії і багаторазово протягом 1922-1935 років обирається її проректором.

Щоб доповнити загальну картину вищезазначененої ґрунтовної статті Івана Грибкова, мені вдалося віднайти у фондах Спеціальної збірки Слов'янської бібліотеки в Празі два листи, адресовані професору академії Костю Мацієвичу та підписані професором Лукою Бичем в якості голови Спілки Професорів Української Господарської Академії в ЧСР (див. світлина № 2) та в якості директора Українського Технічно-Господарського Інституту (УТГІ) Позаочного Навчання. Це дає нам цікаве світло на історію дослідження життя й діяльності професора Луки Бича про те, що, як виявляється, він був не тільки свого часу проректором УГА в Подебрадах, але директором усієї УТГІ в 1938 році.

³ Див. у чеському суспільно-політичному ілюстрованому журналі «Русское Слово», № 2, 2018

Привітальна поштівка, адресована професору УГА в Подебрадах Костю Мацієвичу від тижневика української діаспори у Франції «Тризуб» (Джерело: Спеціальна збірка Слов'янської бібліотеки в Празі Т-УНА (Inv. č. 15-18))

Привітальний лист, адресований професору УГА в Подебрадах Костю Мацієвичу від професора УГА в Подебрадах Луки Бича (Джерело: Спеціальна збірка Слов'янської бібліотеки в Празі Т-УНА (Inv. č. 15-18))

ЯК ВИВОЗИЛИ «ЧЕСЬКУ СОТНЮ»

Іво Докоупіл: «Всі знали, що якби все робилося офіційним, стандартним шляхом, то прийняти постраждалих на лікування було б неможливо»

ТЕКСТ: Олена АНДРЕЄВА

На Майдані я почав свою роботу 5 грудня 2013 року. Ми в Чехії почули, що там щось трапилось, і я хотів це побачити, тому що на Майдані у мене виявилось чимало друзів. В Україні ж вперше я побував у 1990 році, на Закарпатті, потім працював на Закарпатті та в Криму. Приїхав у грудні до Києва як журналіст, з метою фотографувати і писати про ситуацію для різних чеських журналів і сайтів. Так що я був тиждень вдома, тиждень на Майдані, і тає всі три місяці, коли міг, за свій рахунок туди-сюди їздив автобусом. Во виявилось, що кремлівська пропаганда у Чехії дуже впливова, як і у всій Європі. І потрібно було щось робити проти цього, писати правду – таким було мое внутрішнє завдання.

Потім мене підтримала організація «Людина в скруті», з якою я вже багато років співпрацюю. Вони виділяли кошти на підтримку Майдану, закупівлю продуктів, всього необхідного. Зрештою, вже в лютому, коли почали стріляти на Майдані, вони мені подзвонили, і я повинен був через годину відповісти їм на питання: поїду я з лікарями від організації на Майдан чи ні. У цій групі зібралися медики – не лікарі, а середній медичний персонал, парамедики, рятівальники, щоб допомогти постраждалим на Майдані. Коли ми дізналися, що там стріляли, ніхто не міг передбачити, як ситуація розвиватиметься далі і чим це закінчиться. Надавати допомогу в такому форматі вирішили 20-го числа – 20-го зібралися, 21-го приїхали. Нас було четверо, потім ще один під'їхав. Коли прилетіли до Києва, стрілянина вже закінчилася, але Янукович ще був

Іво Докоупіл на кіївському Майдані не лише фотографував і координував, а й якісь час навіть варив гуляш.

при владі. Ми приїхали, і ввечері відкрили пункт першої допомоги в одній будівлі біля Майдану. А в суботу Янукович втік з України – ось це я добре пам'ятаю. Відкрили пункт, де наші хлопці разом з українськими волонтерами надавали допомогу легко постраждалим. Коли закінчилася стрілянина і Янукович втік, чеський уряд вирішив прийняти важко – і середньопоранених на лікування до своєї країни. Уряд Чехії, в тому числі Міністерство закордонних справ, цим

займалося. Представники уряду звернулися до нашої організації «Людина в скруті», тому що ми були прямо на місці подій, з проханням за п'ять-шість днів зібрати інформацію про постраждалих і підготувати цих людей до перевезення в лікарні Чехії. І ми почали збирати інформацію. Треба уявити собі, яка була революційна ситуація: дуже багато постраждалих ховалися в імпровізованих таємних лікарнях, вони боялися, що їх міліція знайде і заарештує. Хоча, після того, як Янукович втік,

ми стали вже відкрито їх шукати. Так ми познайомилися з Артемом Миргородським¹ з «Безпекного транспортування поранених», у нього була інформація про постраждалих, іхня група готувала перевезення до Німеччини, Польщі та інших країн.

А як ви Артема знайшли?

Я вже не пам'ятаю, через когось ми його знайшли, можливо через Фейсбук. У мене просто було дуже багато знайомих людей на Майдані, там були волонтери, які розмовляли й українською, чеською – дівчатка-студентки з відділення богемістики². Дуже складно було добувати інформацію, і дуже багато довелося перевіряти: наприклад, якщо це важко поранений – чи можна його перевозити, чи ні, краще буде везти його до нас, або ж до Німеччини. Дуже багато роботи – ми працювали по 12–14 годин на добу, може і більше, тому що боялися, що літак прилетить по поранених і невдовзі полетить, а ми хотіли бути готові – зібрати пацієнтів, які справді потребують допомоги.

А скільки поранених міг взяти літак?

Нам сказали, що біля двадцяти-тридцяти, але ніхто не зінав точно.

Це спеціальний був літак – військовий, медичний?

Це були два літаки, і потім через тиждень був ще один. Першим літаком прилетів міністр закордонних справ³, і коли він повертається, то його літак разом з другим – вже спеціальним, забрав 23 пацієнта. А потім ще 14 пацієнтів летіли третім літаком. Отже, всього було 37 середньо – і тяжкопоранених. З них двоє, на жаль, через певний час померли, у них були дуже важкі травми голови, отримані від розривів гранат. Ми думали, що є шанс, але виявилось, що це неможливо навіть в кращій лікарні, з найкращими можливостями. А решта одужала, і всі повернулися в Україну. На довший час залишилися з гуманітарними міркувань у Чехії лише двоє молодих людей: одному з них довелось ампутувати ногу, а інший мав важке поранення очей.

Як ви складали списки поранених для відправки до Чехії? Ви зверталися до лікарів, або це була робота волонтерів?

¹ Артем Миргородський – займався консалтинговим бізнесом, який закрив під час Майдану, бо зайнявся допомогою постраждалим. Став одним із основоположників волонтерської «Ініціативи Е+», яка донині допомагає українським громадянам. Очолював секретariat «Реанімаційного пакету реформ».

² Практичну допомогу чеським медикам у сполученні з українськими постраждалими надавали місцеві волонтерки Тетяна Оконна, Олена Крушинська, Яна Дурова, Анна Бірковська, Галина Кличак, а також Рене Коуч з Праги.

³ 28 лютого 2014 року в. о. міністра закордонних справ України Андрій Дещиця провів зустріч глав МЗС країн-учасниць Вишеградської четвірки.

Чеська команда біля клініки на Трохсвятительській у Києві: медики, перекладачки, координатори. Фото Олени Крушинської.

тому що знали, що там краща ситуація в лікарнях, більше надії на одужання. ... Пам'ятаю, ми вранці готували пацієнта до перевезення в аеропорт, а йому зробили операцію, щоб він не вийшов. Ми його все ж вивезли через тиждень третім літаком, в цому була необхідність. ... Нам повинні були надати супроводжуючі медичні документи, але ми дуже мало їх привезли із собою. І поштою ми ніякі документи не отримали, це я пам'ятаю дуже добре.

А як у вас були критерії відбору тих, кого потрібно взяти? Адже постраждалих було багато?

По-перше, людина мала бути в змозі без ускладнень перенести переліт. Є поранення, при яких не можна перевозити літаком. Змінюється тиск повітря, для деяких це дуже небезично. По-друге, щоб це було поранення, при якому необхідне екстрене і коротко-строкове втручання. І щоб потім можна було цю людину транспортувати для подальшої реабілітації назад в Україну. Я думаю, це головні критерії.

Було відомо, де прийматимуть у Чехії постраждалих? Це були госпіталі або цивільні лікарні? Пацієнтів приймали один госпітал і дві цивільні лікарні, там все було підготовлено. Всі були в Празі, все було близько. У нас дуже сильна українська діаспора, і коли ми прилетіли з пацієнтами, їх чекали як геройів Майдану. Наше завдання було привезти їх в Київ до аеропорту, а все

Чеський україніст Рене Коцік, медик Патрік Цмурей та українська богословівка, біолог Олена Крушинська у поліклініці на Трьохсвятительській, 27 лютого 2014 року.

інше взяли на себе Міністерство закордонних справ і Міністерство оборони, які забезпечили транспорт.

То є ви їх далі не супроводжували?
Я супроводжував, бо я хотів додому, я з ними летів.

А були супроводжуючі українські або чеські лікарі?

Один український лікар і чеські військові лікарі. Друга і третя наші відправки – це був військовий транспорт і фахівці з необхідним досвідом на борту. Потім поранених прийняли чеські лікарі. І там теж українці все нам приготували, коли ми прилетіли до Праги, нас чекало 37 машин. Кожного чекала машина в аеропорту. Привезли в лікарні – в лікарнях працює багато українських медиків – лікарів серед них мало, але середнього персоналу – багато. І мені потім телефонували співробітники організації «Харита» в Празі, яка допомагала пораненим, і розповідали, що на другий-третій день цим пораненим передавали банани, мандарини і десятилограмові пакети з подарунками. Вони були на закритому режимі, до них в палату ніхто не міг уйти, але через цей український персонал можна було все передати.

А цей закритий режим був в самих лікарнях і госпіталях, або це було особлива умова безпеки?

Я не можу відповісти, тому що я там не був. Це була робота «Харити» (Прага) і Міністерства внутрішніх справ.

А як йшла справа з оплатою? Це все було...

були такі, хто потім повертається туди на реабілітацію або на повторне лікування?

Після екстреної допомоги вони поверталися додому, на реабілітацію.

Було б цікаво дізнатися про волонтерів, які супроводжували поранених, координували їх відправку.

Одна дівчина з нашої групи залишилася в Києві, і з волонтерами сформувала групу пацієнтів на третій літак, який через тиждень полетів до Праги. Це було в лютому, а в квітні-травні ми повернулися до Києва і почали допомагати Артему і його організації створювати базу даних поранених, щоб надати їм більш ефективну допомогу. У нас в цьому є великий досвід, тому що ми самі займаємося наданням гуманітарної допомоги.

У нас досвід роботи з великими гуманітарними катастрофами, ми працюємо з тисячами і десятками тисяч клієнтів, коли потрібно дуже швидко надати ефективну допомогу і вирішити, кому допомога потрібна, а кому можна відмовити. Тому що кошти обмежені, і треба їх ефективно використовувати. Наші фахівці приїхали до Києва 1 травня, і почали роботу з Артемом та його людьми і з іншими ініціативними групами з Майдану. І, якщо моя інформація вірна, у Артема ця система працює.

Це допомогло хлопцям працювати швидко, тому що якщо допомога людям, яка потребує її, приходить через півроку, то це вже не актуально. В цьому була наша мотивація. <...>

Ще один веселий момент – у багатьох згоріли документи на Майдані. Коли прилетів літак, в ньому були наші по-

ліцейські, разом зі співробітниками Міністерства внутрішніх справ. Щоб перевіряти, щоб жоден терорист не пройшов і так далі. Але в цій ситуації неможливо було з'ясувати, хто є хто, тому що у деяких поранених просто не було документів. Ці співробітники до багатьох із нас підходили і питали: «А ви знаєте цих людей? А хто це? Чи є у вас інформація?» Я кажу: «Ніякої інформації у мене немає. Це просто поранені, яким потрібно допомогти». <...> І потім, через два чи три тижні, один поранений, у якого було легке або середнє поранення, з Праги виїхав до Португалії. Мені подзвонили з Міністерства внутрішніх справ і кажуть: «Пане Докоупіл, один ваш поранений поїхав до Португалії на роботу». Я кажу: «Це дуже добре – значить, він здоровий, він вже в порядку». Вони його прогавили просто. <...> Тобто, в принципі, всі знали, що якби все робилося офіційним, стандартним шляхом, то прийняті постраждалих на лікування було б неможливо. Але було розпорядження уряду зробити це. Тому чиновники з консульства, з Міністерства внутрішніх справ все робили так, щоб допомогти людям. Всі розуміли, що пріоритет – рятувати здоров'я або життя цим

людям. Вони перевірили всіх і все зашалено короткий час, за тими даними, які у них були.

<...> Були цікаві історії. Коли ми чekали літака в останню ніч перед відправкою, вже все було готовим. Артем пообіцяв, що коли приїдуть за нашими пораненими, то вони дадуть транспорт, щоб доставити їх до аеропорту. Це теж було складно – 23 постраждалих транспортували одночасно в аеропорт, деякі були з Чернігова, з інших місць. <...> І ось, ми сиділи вночі десь в ресторані, тільки тоді прийшла інформація, що це буде військовий транспортний літак, і що мені як керівнику місії не можна летіти з ними. Я цивільна особа. Тоді через журналістів ми спочатку зв'язалися з нашим послом. Він зв'язався з Міністерством оборони – потрібно, щоб керівник місії летів, без нього нічого не буде, ніхто не полетить. Потім ми дізналися номер телефону міністра оборони і подзвонили йому, а це було об 11 годині ночі, і він був в театрі. Але ми додзвонилися до його заступника, пояснили ситуацію, і він сказав: «Так, так, так, я спробую». О першій годині ночі я піднімаю трубку, дзвонить якийсь генерал з Чехії і каже: «Пане Докоупіл?» Я кажу: «Так». – «Пан міністр погодив ваш переліт із пораненими». Важко

уявити таку історію в звичайному житті. Я цивільна людина, мені не можна було летіти без дозволу. І це просто такий випадок, який показує, як можна було швидко працювати.

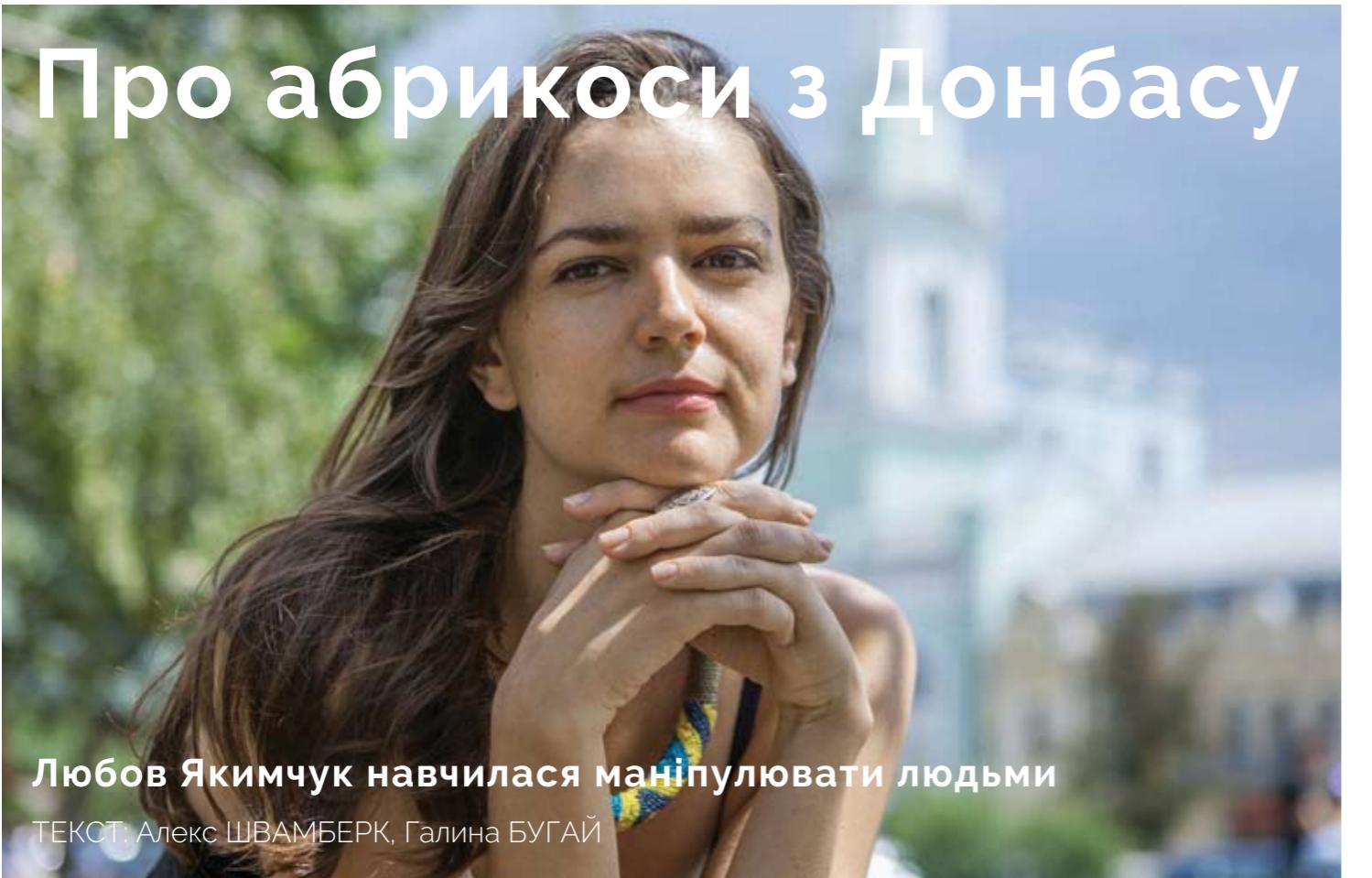
Мене звати Іво Докоупіл, я працюю координатором різних проектів в організації «Людина в скруті». Я працюю в Україні з 2008 року, координую проект поновлення маркування пішохідних маршрутів в горах. Три роки ми маркували маршрути в Криму, тому, якщо українська армія захоче назад взяти Крим, то у нас є найкращі карти. Тоді я знайшов друзів в Україні, з цього все почалося. Після подій на Майдані я ще працював в Слов'янську, де наша організація відкрила місію гуманітарної допомоги. І в минулому році керував кількома транспортами: ми привезли 350 тонн продуктів і різних речей. Так що робимо, що можливо, щоб допомогти українцям.

Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність / За ред.: Л. Фінберга, І. Берлянд, О. Андреєвої. Авт. кол.: О. Андреєва, І. Берлянд, Т. Хорунжа, Л. Фінберг (керівник). – Київ: Дух і Літера, 2018. – 816 с. – с. 682–687.

Патрік Цмурей, Олена Крушинська та Іво Докоупіл готуються приймати постраждалих на Майдані. Майже чотири десятки з них лікувалися у Празі.

Про абрикоси з Донбасу

Любов Якимчук навчилася маніпулювати людьми

ТЕКСТ: Алекс ШВАМБЕРК, Галина БУГАЙ

Письменниця, поетеса, прозаїк, сценарист Любов Якимчук народилася 19 листопада 1985 року на Луганщині, навчалася у ліцеї при ЛНУ ім. Т. Шевченка та на факультеті української філології цього ж університету. Закінчила магістратуру з теорії, історії літератури і компаративістики Національного університету «Києво-Могилянська академія». Належала до луганського Літературного угруповання «СТАН». Авторка поетичних книжок «, як МОДА» (2009), «Абрикоси Донбасу» (2015). Співавторка музично-поетичного альбому «Абрикоси Донбасу». Поезії Якимчук перекладені більше, як на півтора десятки мов – англійською, шведською, німецькою, французькою, польською, російською, чеською, словацькою, словенською, білоруською, литовською, болгарською, румунською, вірменською та на іврит. Стипендіатка програми Міністра культури і національної спадщини Республіки Польща «Gaudē Polonia» (2010). Ініціаторка проекту «Рік Семенка» (2012), кураторка літературної програми культурного форуму «ДонКульт» (2015, Львів). Презентувала свої вірші в Колумбійському університеті в Нью-Йорку, в Інституті Кеннана в Вашингтоні, в Гарвардському університеті в Кембріджі, у книгарнях Філадельфії, у Пенсильванському університеті, а також у Торонтському університеті, в Альбертському університеті та університеті Мак'Юена в Едмонтоні та в «Осередку» в Вінніпегу. Два роки працювала ведучою на Українському радіо, пише статті і колонки для газети «День», інтернет-видання «Українська правда». Книга «Абрикоси Донбасу» вийшла у «Видавництві Старого Лева» влітку 2015 року і отрапила до рейтингу «10 найкращих українських книг про АТО» за версією українського «Forbes».

Поетеса Любов Якимчук (1985) брала участь у міжнародній конференції україністів у Празі й презентувала тут вірші зі своєї збірки «Абрикоси Донбасу», нагородженої кількома престижними преміями. Збірка відображає війну на сході України, адже вона її торкається особисто – Любов родом із Луганської області, міста Первомайськ.

Як ви пережили початок війни?

Коли почалася війна, я негайно поїхала до Луганська. Хотіла зрозуміти, що відбувається. І я бачила, як там люди критикують російську політику щодо Криму. У маршрутці, яка їхала зі Стаканова до Первомайська, казали: «Чому Путін втручається у наші внутрішні справи?» А те, що кажуть у маршрутках, має перевагу, це – погляди, за які ніхто не дорікатиме. Я зустрілася з різними людьми, друзями, які раніше іздили в Луганськ на мітинги підтримки Майдану, де одному моєму другові вибили всі передні зуби. Тепер вони зустрічалися лише таємно. Я також зустрілася з одним сепаратистом, який провів ніч біля вже зайнятого приміщення СБУ. Він був там разом із іншими автоматниками, я все ще весело розмовляла з ними. Спочатку це було дуже дивно, наче сон, а потім це вже було просто жахливо, тому що хтось на дорозі відкрив вогонь по автомобілю якоїсь сім'ї, бо у них український прапор був на склі. Я приїхала на схід зі своєю трирічною дитиною, а повернулися ми раніше, ніж хотіли. Але там залишилася решта моєї родини: батьки, бабуся, сестра. Вони змогли вийхати звідти лише у лютому 2015 року.

Ви з родиною могли постійно спілкуватися весь цей час?

Влітку 2014 року бувало іноді, що я не знала про них нічого протягом трьох днів. Мама і сестра проводили багато часу в підвалах і спали в бурті, де зберігалася картопля. Там були матраси та ковдри. Я пам'ятаю, якою додзвонилася татою, він саме був біля криниці, сидів, палив цигарку і казав мені: «Чуєш

отої звук?» «Так, чую». «Ну, це наді мною пролетіли міни». Я перелякалася не на жарт, він не ховався взагалі. Він рідко ходив до підвалу, передусім крутився навколо будинку або був на вулиці. Бабуся вдома закривалася у коморі без вікон. Це було досить небезечно, але вона з хворими ногами не могла спуститися до погребу. Через місяць після того, як вона поїхала, у її будинок влучила граната. Первомайськ лежить на захід від Луганська, через нього проходить фронт. За сто метрів від нашого будинку – межа окупованої території. Там стріляють весь час.

Чому ваша сім'я так довго залишалася на сході?

Було дуже важко переконати їх вийти. Я пробувала виманювати навіть різними трюками. У мене був знайомий солдат, який заздалегідь повідомив мені про атаку, я що інформацію передала батькам. Сказала, що солдати планують абсолютно все зірвати із землею, тож хай вони негайно спакують речі. Вони злякалися, але все одно не виїхали одразу. Потім пробиралися дорогою, яка вже прострілювалася. Це був останній день, коли ще можна було вийти, інакше згодом їм потрібна вже була спеціальна перепустка, на яку довелося б довго чекати. Вони приїхали до мене, але через десять днів вже збиралися повернутися. Я вмовляла їх, сварилася з ними – але це було марно. Тато в основному дуже нерував і казав, що повертається, що йому не потрібно переходити. Родичі моїх друзів повернулися майже всі, і тепер живуть на обстрілюваних територіях в жахливих умовах. У такому віці людям складно десь знову пускати корені. Зрештою, мені допомогло знайомство із тим самим воїном. Батьки його послухали, що дуже нерозумно зараз повернутися до Луганська. Але мені було ясно, що я повинна їх чимось зайняти – тож я їм знайшла будиночок у одному селі...

Їм вдалося знову закоренитися?

Я багато разів розповідала їм про поета Михайля Семенка, українського футуриста, творчість і життя якого мені дуже подобається. Вони знали, що він народився в селі Кибинці неподалік Миргорода. Сказала їм, що поїдемо туди і подивимося там на якийсь будиночок. Спочатку поїхала сама туди і познайомилася із місцевим головою сільради. Наступного разу взяла із собою батьків, він нас зустрів і возвів селом, показував будинки, які продавалися. Їм одразу сподобався один неподалік озера, і ми купили його. Потім я організувала у тому селі фестиваль, присвячений Семенкові, батьки допомагали мені у цьому. Завдяки цьому вони знайшли собі у тому селі друзів. Це трохи схоже на літературний проект, здійснений у реальному житті.

Переселенцям у віці ваших батьків дуже важко знайти роботу...

Батьки не працюють, живуть за рахунок пенсії. Раніше вони отримали ще одну допомогу для переміщених пенсіонерів, але цього літа її відібрали, бо місто, у якому ми жили, не перебуває у списку окупованих. Тобто Первомайськ – зайнятий і перебуває у цьому списку, але наше передмістя під час війни перестало бути його частиною. Батьки через це судяться з державою, їхній адвокат з організації «Донбас SOS» має багато офіційних документів, все можливо довести, але як то все завершиться, важко сказати.

Що вам вся ця ситуація із батьками дала?

По-перше, я навчилася дуже добре маніпулювати, передусім зі своїм близькими. Сьогодні я вже змогла б змусити їх зробити те, що хочу я. Друга важлива реч – можу набагато краще працювати зі своїми емоціями, належно оцінювати нормальні життєві речі. Я відвідувала якось навіть психотерапію. Кожного разу, коли чула слово «Донбас», втрачала свідомість. Оци розмову, яку я веду з вами зараз, ще нещодавно вести і не могла б. Я також зрозуміла, що хоча література і є переважно естетичною справою, вона також може бути засобом розмови про серйозніша питання: про війну, окупацію, політику.

Ви готуєте зараз якусь нову збірку?

Я пишу нову книгу, але вона не про війну – вона про кохання. Про війни вже написано багато, у таких романах часто героями є ті, хто помирає. Це мені здається ненормальним. Я розмовляла про це з одним військовим психологом, який готує добровольців, які збираються іхати на фронт. Він казав мені, що більшість людей ідуть на війну померти. Їхньою основною мотивацією є не перемога чи завдання поразки ворогові – вони хочуть померти за Україну, щоб стати героями. Реклама набору у добровольчі батальйони у Києві закликає: «Приєднайся до багатьох героїв!» Що у нашій культурі означає: «Приєднайся до багатьох мертвих!» Література мала б повстati proti цього i показувати героями головним чином тих, хто вижив, хто вийшов живим із оточеного аеропорту Донецька, а не тих, хто загинув там... Тому моя наступна книга буде позитивною. Війна там буде, але тільки на задньому плані. Це буде любовна історія.

Часто кажуть, Україн є дві, а та східна частина – близка до Росії...

Україна є лише одна. Коли я почала ходити до школи, Україна була на картах як єдина, з Донбасом і Кримом. I це початкове відчуття у мене з дотепер. Україна як єдина країна, де люди мають багато спільнога. Я не бачу причин для двох вигаданих Україн, це такий самий нонсенс, як і «інакшість Донбасу» i необхідність створення якихось окремих республік в окупованих районах. I я кажу це як людина, яка народилася на Сході і прожила там більшу частину свого життя. Дуже часто люди запитують мене, чи на Донбасі говорять російською. Українські лінгвісти, фахівці в діалектах, називають тамтешню говірку південно-східним діалектом української мови. Фонетично і граматично це – українська. Звичайно, існує багато російських лексических елементів, але на всіх інших рівнях це – українська мова, у ній багато українізмів, які у російській мові залишаються незрозумілими.

Але деякі радикальні націоналісти із Західної України кажуть, що тільки у них є та справжня Україна.

Так, я зустрічалася із такою екзальтацією, особливо в Галичині, у Львівській та Івано-Франківській областях. Нещодавно у Львові я взяла участь в літературному вечорі, і одна місцева пані встала і почала розповідати, що галицьку культуру необхідно поширити по всій Україні вже тільки тому, що вони принаймні зберегли свою віру, в той час як на Донбасі не мають...

Що спонукало вас написати збірку «Абрикоси Донбасу»?

Донбас дотепер ще не був особливо описаний у поезії, ми знаходимо його лише у віршах двадцятих і початку тридцятих років, і були це передусім робітничо-будівничі вірші про шахтарів і металургів. Я хотіла це змінити, визначити літературні кордони України на сході. На Донбасі – багато абрикосових садів. Дітьми ми ходили продавати абрикоси до московських поїздів. I так я написала перший вірш:

«Там, де не ростуть абрикоси, починається Росія». За допомогою цих абрикосових дерев я визначила кордон України та Росії.

Švamberk Alex, Buhan Halyna. O meriňkách z Donbasu. Ljubov Jakymčukou válka naučila manipulovať s ľudmi // Právo, Příloha – Salon. – 15. 2. 2018. – str. 04.

Уривки з «Абрикосів Донбасу» можна прочитати у літературних «Порогах». № 8 за 2015 рік, стор. 4-7

«Заморозка» Донбасу

«Джавеліни» й «Північний потік – 2»
або Навіщо Волкер приїхав в Україну?

ТЕКСТ: Андрій КОВАЛЕНКО

Курт Волкер серед українських бійців. Фото informal

Черговий візит спецпредставника США Курта Волкера в Україну пролив світло на подальшу політику Києва та Вашингтона щодо Донбасу та Росії.

Курт Волкер, який вже півроку їздить до України та за цей час провів чотири зустрічі з представником Путіна Владиславом Сурковим, вкотре завітав на Донбас та до Києва. Говорив американець традиційно про миротворчу місію на Донбасі, на яку мають погодитися росіяни. Про нормандський формат, участь США у якому нічого не змінить, бо Штати і так на з'язку з усіма учасниками. Вже на Донбасі Волкер підкреслив, що російськомовне населення регіону хоче бути в Україні, а також дав зрозуміти, що Росія не хоче, щоб міжнародні спостерігачі бачили, що там відбувається. У Києві спецпредставник США зустрічався з нардепами, родинами політ'язнів, спікером Андрієм Парубієм. Як розповіла Ірина Геращенко, зустріч з Волкером супроводжувалася обговоренням різноманітних питань, від підготовки

самміту Україна-НАТО і допомоги США у питаннях безпеки, до надання зброї. Після цього Волкер відправився до Порошенка, з яким «обговорили» ситуацію на Донбасі та наголосили на важливості розгортання миротворчої місії ООН на його окупованій частині. Порошенко і Волкер також наголосили на необхідності негайного звільнення українських заручників. Крім того, велика увага була приділена співпраці в сфері безпеки і оборони між Україною та США, зміцненню партнерства України з НАТО і питання енергетичної безпеки з урахуванням ризиків, які несе «Північний потік-2». Сторони також обговорили прогрес і підтримку України на шляху реформ, зокрема у сфері боротьби з корупцією.

Втім, нічого нового в цих заявах немає. **Київ-Волкер-Москва**
Візит спецпредставника США співпав із відставкою помічника Путіна Владислава Суркова – куратора Донбасу та «архіектора» кримської анексії. Про це трубили всі російські ЗМІ. Наразі не зовсім зрозуміло, ким

Путін замінить Суркова, але проситься дві кандидатури: віце-прем'єр з питань промисловості та енергетики Дмитро Козак та представник Путіна в Приволзькому федеральному окрузі Михаїло Бабич. У Козака із Сурковим був конфлікт за сферу впливу в «ЛДНР». Козак так само стояв за операцією росіян в Криму та на Донбасі. Якщо говорити про Бабича, то він – вихodeць із силовиків, його просувають як людину, яка може вирішити питання військовим шляхом. Хоча кандидатура Козака є більш доречною для Донбасу зі сторони росіян, згадати хоча б його план по Молдові щодо вирішення придністровського конфлікту шляхом перетворення Молдови в федерацію під контролем Росії. Щось схоже

Росія хоче зробити з Україною, яку «не відпустить». Сурков, швидше за все, надій не виправдав. Він провалив «руську весну» і зайшов у глухий кут у переговорах із США. Зі сторони Києва від Волкера очікують традиційно незмінного курсу із підтримки України. Мова як про зброю, так і про гроши. Про додаткові «Джавеліни» Волкер і справді сказав. Україна їх отримає, якщо посолить боротьбу з корупцією, а саме – ухвалити закон про антикорупційний суд. Одна партія на суму \$47 млн вже була доставлена. Окрім цього, Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) планує надати Україні \$125 млн для Донбасу і навколоїшніх територій. Для Києва Волкер дуже важливий ще й тому, що він має близькі стосунки з теперішнім Державним Секретарем США Майком Помпео, користується повагою в адміністрації і його повноваження спецпредставника були продовжені. Якщо простіше – Волкер має виходи на всіх головних людей у США. Далог із ним в певній мірі для Банкової практично рівнозначний розмові з Трампом.

От тільки і Волкер захищає інтереси

Що змінить візит Волкера

Переговори США з Росією у форматі Волкер-Сурков були поставлені на паузу. В цілому, чотири зустрічі не дали жодних результатів у питанні миротворчої місії. Позиція США та Києва проста: миротворці мають працювати на всьому Донбасі включно із українсько-російським кордоном. Серед них не буде представників країн-членів НАТО. Припинення вогню, звільнення полонених і вибори – це складові мінського процесу. Росія ж наполягає на тому, щоб миротворці не виходили на українсько-російський кордон, а стояли лише на лінії розмежування, ну і ще захищали представників ОБСЄ. Такі розбіжності не залишають шансів цим переговорам. Волкер вкотре нагадав, що Росія має погодитися на місію. А якщо цього не буде – є інструмент посилення санкцій проти неї. Американці це вдало роблять. Трамп нещодавно наказав готовувати санкції через порушення договору про ліквідацію ракет середньої і малої дальності. Також Волкер натякнув, що Україна отримає нову летальну зброю, якщо не зможе себе захистити і Росія не відступатиме в агресивній політиці. Мовляв, захочуть піти далі і захопити нові території – українцям дадуть зброю. Але найбільш цікаві слова були сказані американським спецпредставником щодо здатності нашої країни повернути анексовані території. «Звичайно, українці не зможуть повернути території, вже захоплені Росією. Росія занадто сильна. Але ціна подальшого наступу для Росії навряд чи зміниться. Оскільки курс Росії залежить від волі Путіна. І може змінитися тільки тоді, коли система даста тріщину.

Так чи інакше, Москва очікує на

президентські та парламентські вибори в Україні не менше за нас, наших європейських партнерів та США. Ці вибори стануть шансом для Кремля покращити власні позиції, залежно від того, на кого вони ставлять. Для Заходу вони є важливими в якості збереження власного впливу. І вже після них нинішня влада, якщо вона збереже позиції, або ж наступна продовжить вирішувати долю Донбасу і, можливо, Криму. В будь-якому разі, спроби Москви повернути Україну не припиняться. Від України та Заходу залежить, наскільки вдало віддалятиметься Київ від Кремля і чи зможе він повернути території.

Травневе загострення

Російсько-окупаційні війська останнім часом десятки разів на день порушують режим припинення вогню, застосовуючи артилерію й міномети, у тому числі й сумнозвісні системи «Град». Обстріли ведуться у напрямку населених пунктів Новотошківське, Кримське, Новозванівка, Золоте, Троїцьке на Луганщині, Зайцеве, Залізне, Авдіївка, Новотроїцьке на Донеччині. Противник застосовує важке озброєння в районі Донецької фільтрувальної станції, через що вона часто виходить з ладу і не може постачати воду жителям як окупованих, так і підконтрольних Києву територій. 17-19 травня її зупиняли через загрозу витоку хлору. На маріупольському напрямку активні бойові дії тривають

в районах населених пунктів Харчовик, Талаківка та Широкине. Росіяни в ультимативній формі заблокували доступ рибалкам до значної частини акваторії Азовського моря. Щодня серед українських бійців та цивільних осіб – втрати, є поранені і, на жаль, загиблі. В Троїцькому від обстрілів НЗФ загинув батько та його 13-річний син. Щомісяця Україна назавжди втрачає на Донбасі біля двох десятків захисників, ще біля трьох десятків зазнають різноманітних травм. Однак армія не вагається давати відсіч окупантам і знищувати їх. Біля Докучаєвська військо просунулося на 2.5 км вперед і взяло під контроль селище Південне біля Горлівки. Просто перед російськими телекамерами був ліквідований, зокрема, командир так званої «інтернаціональної бригади днр пітнашка» Олег Мамієв на прізвисько «Мамай». Через значне загострення ситуації 17 травня до зони ООС вийшов заступник голови місії ОБСЄ Олександр Хуг, де зустрівся із командувачем, генерал-лейтенантом Сергієм Наєвим. На думку політичного експерта Петра Олещука, причинами такої нервової поведінки проросійських бойовиків можуть бути, зокрема, надані США Україні протитанкові комплекси «Джавелін». США підкреслювали, що головна мета цього – не військові операції, а стимулювання Росії від спроб подальшої ескалації. Можливо, посилюючи обстріли, Кремль хоче показати, що ніякі «Джавеліни» їх не стимулюють, вважає Олещук. Не варто розраховувати на посилення тиску на Росію з боку Заходу в зв'язку з обстрілами мирних громадян. Захід, зазначає Олещук, останнім часом не змінює своєї позиції. Формально Захід не визнає «народних республік» та Крим російським, постійно засуджує агресію Росії, продовжує санкції, але про нові санкції ніхто вже не говорить. А в контексті візиту Ангели Меркель до Росії і згоди Німеччини на будівництво газопроводу «Північний потік-2» для поставок російського газу в Європу можна говорити про певну лібералізацію відносин ЄС і РФ.

Більшість валіз поки не пакує

Соціологи з'ясували, скільки українців збирають валізи для виїзду за кордон. Із 7% українців, які планують на тривалий час поїхати за кордон, дві третини вже робили конкретні кроки для цього. У квітні 2018 року більшість українців (86%) не збиралися виїжджати за кордон в найближчі шість місяців з метою тривалого перебування, засвідчили дані опитування Київського міжнародного інституту соціології. Лише 7% респондентів відповіли, що збираються вийхати, а 6% вагаються із відповідю. Втім, тільки 62% респондентів, що

планують виїзд за кордон, робили конкретні кроки для цього. Як нагадав директор КМІС Володимир Паніотто, у грудні 2017 року інститут вже проводив дослідження щодо міграції. Дане дослідження дещо уточнює ситуацію, але цифри в цілому співпадають. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) провів опитування з 3 по 20 квітня 2018 року серед 4005 респондентів по всій Україні, окрім окупованих територій. Статистична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

ДТ

Каратимуть непорядних посередників

Верховна Рада має намір штрафувати недобросовісних посередників із працевлаштування за кордоном. Зміни пропонується внести до Кодексу про адміністративні правопорушення. За невиконання вимог Мінсоцполітики щодо усунення порушень законодавства в сфері ведення господарської діяльності із працевлаштування за кордоном накладатиметься штраф у розмірі 1,7-3,4 тисячі гривень (100-200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). У разі появи інформації про торгівлю людьми можуть проводитися позапланові заходи держконтролю суб'єктів господарювання, які займаються посередництвом із працевлаштування за кордоном. Також

Рада має намір передбачити, що до послуг з посередництва за кордоном будуть відноситися інформаційно-консультаційні послуги. Зазначається, що посередник не може брати із клієнта плату за послугу, поки той не отримає завірений іноземним роботодавцем екземпляр трудового договору. У законопроекті, який пройшов першим читанням, прописані обов'язки посередника: надавати достовірну інформацію про умови проживання, медичного обслуговування й соціальних гарантій за кордоном; співпрацювати з Мінсоцполітикою; подавати в Міністерство інформацію про кількість працевлаштованих за кордоном осіб і про їхніх роботодавців.

24 канал

громадське

Стрічка про Донбас у Каннах

 Стрічка українського режисера Сергія Лозниці «Донбас» отримала приз за кращу режисуру конкурсної програми «Особливий погляд» на 71-му Канському кінофестивалі. Про це повідомив продюсер стрічки Денис Іванов. «Особливий погляд» є другою за значимістю після основного конкурсу програмою Канського фестивалю. Сценарій фільму заснований на документальних матеріалах. Лозниця розповідає про події, що відбувалися на сході України. У центрі уваги – люди, вимушенні пристосуватися до життя в умовах, коли розпадаються інститути влади, сімейні та професійні зв'язки. «Донбас» – антивоєнна стрічка, герой якої – жертви обставин. «Де межа між

фактом та вимислом? Чи можливо зберегти здоровий глузд і людську гідність у таких умовах?» – тема фільму. Зйомки проходили взимку у Кривому Розі. «Я щасливий, що зможу поділитися фільмом з найвимогливішою, досвідченою та чутливою публікою – журі та глядачами Канського фестивалю. Для мене дуже важливо звернути увагу творців та політиків на проблему Донбасу. Наскільки я можу судити, це головна проблема нашого часу. Мова йде не про один регіон, країну або політичну систему, а про людство і цивілізацію в цілому. Про кожного з нас – сьогодні», – сказав Сергій Лозниця. «Донбас» створювався в копродукції Німеччини, України, Нідерландів, Франції та Румунії. Українським копродюсером виступив Денис Іванов та кінокомпанія «Артхаус Трафік». Стрічка стала одним із переможців 8-го конкурсного відбору

Державного агентства України з питань кіно. Вихід фільм в український прокат запланований на 2018 рік. Сергій Лозниця є одним із найвідоміших у світі українських режисерів ігрового та документального кіно. Його фільм «Щастя моє» (2010) став першою українською стрічкою часів незалежності, яка брала участь в офіційному конкурсі Канського фестивалю. Також в офіційній програмі Канна відбулися прем'єри інших картин Лозниці, створених за участі України – «Майдан» (2014) та «Лагідна» (2017). Документальну картину Сергія Лозниці «Аустерліц» було номіновано на премію Європейської кіноакадемії за найкращий документальний фільм-2017. Президент Петро Порошенко назвав фільм «важливою перемогою українського кінематографу».

громадське

Санкції проти Росії

Президент України Петро Порошенко підписав указ про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони про персональні санкції стосовно фізичних та юридичних осіб, причетних до російської агресії проти України. Документ був опублікований на сайті глави держави 18 травня. «Вести в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 2 травня 2018 «Про застосування і скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», – зазначається в документі за підписом Порошенка. Контроль за виконанням рішення президент поклав на секретаря РНБО Олександра Турчинова. Указ набуває чинності з дня його опублікування.

2 травня РНБО України запровадила персональні санкції проти деяких фізичних і юридичних осіб, які пов'язані з агресією Російської Федерації проти України. Крім того, було продовжено дію санкцій, застосованих у попередні роки. Обмежувальні заходи відносяться до санкціями США і європейських країн. 6 квітня Міністерство США оголосив про те, що після консультацій з держдепартаментом американська адміністрація ввела санкції щодо семи російських бізнесменів, 12 компаній, 17 урядових службовців РФ, а також проти однієї компанії РФ з торгівлі зброяєю і пов'язаного з нею банку. 14 травня ЄС ввів санкції проти організаторів незаконних виборів Путіна в Криму.

громадське

Вимагали свободу політв'язням

У Києві на Майдані Незалежності понад 250 осіб взяли участь у марші «Свободу захисникам України». Учасники акції закликають змусити Російську Федерацію звільнити українських військовополонених і політв'язнів, а також дотримуватися міжнародних норм щодо полонених. Учасники тримають портрети родичів і плакати з написами Freedom Sentsov, «Свободу політв'язням Мордора» тощо. Активісти пішли до посольств Німеччини, Франції та офісу Червоного хреста, щоб звернутися до політичного керівництва

країн. У марші взяли близько 30 родичів військовополонених, які перебувають в Росії та окупованих нею територіях. Питання звільнення українських політв'язнів обговорюється на засіданні Комітету міністрів Ради Європи в Данії. Приводом послужило оголошення політв'язнем Олегом Сенцовим безстрокового голода, який вимагає відпустити всіх українських політв'язнів. На сьогодні Міністерство закордонних справ України вимагає звільнити більше 64 заручників, яких утримують на території Росії та анексованого Криму. «Щонайменше 24 українці є політичними в'язнями в Росії, понад 40 – в окупованому Криму. Вкотре вимагаємо від РФ звільнити бранців», – зазначила речниця МЗС Мар'яна Беца. 17 травня представниця України у тристоронній контактній групі Ірина Геращенко за підсумками засідання групи у Мінську заявила, що у питаннях звільнення заручників і пошуку зниклих безвісти на Донбасі немає прогресу:

бойовики вимагають обміну заручників у форматі 80 на 15. На початку квітня Геращенко повідомила, що Київ готовий передати Москві 23 росіян, які відбувають покарання в українських в'язницях, в обмін на українських заручників.

15 травня після обшуків у офісах російського агентства «RIA Новости Україна» був заарештований його керівник Кірілл Вишнівський, якого підозрюють у державній зраді. 8 березня з арсеналом зброї на лінії зіткнення затримали «генерала» Володимира Рубана, який займався нібито обміном заручників. Його заарештували за підозрою у плануванні терористичного акту із тисячами жертв у Києві. Саме цих двох осіб росіяни сподіваються обміняти на українських заручників Романа Сущенка та Олега Сенцова.

новинарня

Міст військового призначення

Карикатура Сергія Йолкіна, Радіо «Свобода».

Лідер кримських татар Мустафа Джемілєв впевнений, що Росія побудувала міст через Керченську переправу в анексованому Криму, у першу чергу, з військових міркувань. Про це він повідомив Громадському університету Торонто на заході, присвяченому ситуації з репресіями проти кримських татар і порушенням прав людини в анексованому Криму. «Це чисто таке пропагандистське значення. Ну ось в Чечні практично знищили половину нації. Але побудували розкішні величезні мечеті, щоб показати, яка вона Росія, що вона прогресує. Теж саме зараз робиться в Криму».

На його думку, будівництво Керченського моста відбулось, насамперед, для забезпечення військових цілей. «Крим перенасичений військовою технікою й перетворився на військовий плацдарм», – каже Мустафа Джемілєв. Лідер кримських татар додав, що Керченський міст «себе ніколи не окупить». «Але ми маємо справу з країною, яка для пропаганди робить все, чого б це не вартивало. Той же приклад, як це було в Радянському Союзі: вони будуть жити в злиднях, у безправ'ї, але для світу треба показати, як у них добре», – додав він. 15 травня президент Росії Володимир

Путін прибув в анексований Крим і відкрив рух по автодорожній частині незаконно зведеного Керченського мосту. Пройшав помпезно за кермом «Камазу», але відкрив лише поки для легкових автомобілів та громадського транспорту. Керченський міст, який Росія почала будувати у Криму після анексії півострова, має з'єднати Краснодарським краєм. Його довжина становить 19 кілометрів. Росія витратила на нього 4 мільярди доларів, ще понад 3 мільяри має витратити на добудову залізничного переходу, під'їзних шляхів та автостраду до Севастополя. Таким чином він стане одним із найдорожчих у світі. Екосистемі Чорного та Азовського морів нанесено величезної шкоди. Збитки відчувають порти у Бердянську та Маріуполі, осіклики мають обмеження на захід торгових суден. Сенс побудови моста – сумнівний. Інженер-мостобудівельник Георгій Росновський каже, що через погодні та геологічні умови міст може простояти не більше 15 років, адже деякі його опори вже просили, а на одній була помічена тріщина. Світ однозначно засудив відкриття цього мосту. Міністерство інфраструктури України заявило, що готове санкції щодо компаній, причетних до зведення «Кримського мосту».

громадське

«Шенген» за 7 євро

ЄС має намір ввести платні спецдозволи для в'їзду за безвізовим режимом. Посли країн Євросоюзу підтримали введення системи інформації та авторизації подорожей. Вона передбачає необхідність отримання спеціальних дозволів для в'їзду на територію ЄС. Причина стала зростання кількості терактів та рівня міжнародної злочинності. Всім туристам, які користуються безвізом, необхідно буде отримати попередній дозвіл на поїздку. Для цього потрібно буде заздалегідь заповнити заяву-анкету у Системі авторизації дозволу про в'їзд у ЄС (European travel information and authorisation system (ETIAS)). Система діятиме через Інтернет. Вартість заповнення та подання анкети складе 7 євро. Дітям до 12 років сплачувати

не потрібно буде. Термін розгляду документа з внесенням рішення не перевищуватиме 96 годин. Надана інформація буде проходити перевірку за базами даних ЄС та Інтерполу. Дозвіл на в'їзд діятиме три роки або до закінчення терміну дії закордонного паспорта. Однак його наявність не означає автоматичне право на в'їзд у країни Шенгену – остаточне рішення, як і зараз, прийматиме прикордонник. Рішення має набути чинності не раніше 2020 року. Його ще має підтримати Європейський парламент та затвердити Рада ЄС.

Українські дипломати запевняють: подібна система не суперечить безвізовому режиму і не скасовує його. Такі самі правила діють, наприклад, для громадян країн ЄС, які зираються відвідати США. Скажімо, громадянин Чехії для поїздки до США без візи, від початку запровадження безвізового

espresso

Квоти та курси: уряд поки що перервав дискусію

Чеський уряд наразі призупинив обговорення проекту зміни правил для іноземців, які зацікавлені у тривалішому проживанні у Чеській Республіці. Про це в понеділок 30 квітня повідомила урядова прес-служба. Віце-прем'єр чеського уряду у відставці Ріхард Брабець (АНО) на початку засідання уряду зазначив, що зміни можуть допомогти студентам і вченим з-за кордону, які хотіли б залишитися в Чехії. Для пошуку роботи вони могли б отримати термін – дев'ять місяців. Також проект передбачає запровадження обов'язкового відвідування інтеграційних курсів для іноземців, можливість запровадження квот на кількість дозволів на тимчасове проживання з метою отримання грошового доходу в країні. Проект поправок до Закону про перебування іноземців належить Міністерству внутрішніх справ ЧР.

Урядові документи пояснюють, що інтеграція іноземців є основною соціальною проблемою. Іноземці повинні б пройти курс навчання протягом одного року від прибууття в країну. Метою курсів є, на думку чиновників із МВС, щоб інтеграція розпочалася вчасно. Іноземцям це має допомогти орієнтуватися в новому середовищі, ознайомитися з правами та обов'язками, з місцевими традиціями, практикою і основними цінностями Чеської Республіки та ЄС. «Курси – це перший контакт іммігрантів із державою, це вітання від держави», – написано у інформаційній довідці проєкту для уряду.

Курси можуть стати обов'язковими для іноземців

повинна переймати. Країни-члени ЄС повинні запровадити у свої закони директиву, яка стосується навчання, дослідження, стажування або обміну для іноземних студентів у цих країнах. Наприклад, новинкою буде запровадження дозволу на довгострокове проживання з метою пошуку роботи або початку бізнесу. Такий дозвіл буде призначений для студентів або дослідників, які завершують навчання або діяльність у Чехії. «У таких випадках вони матимуть можливість і надалі проживати в Чехії до дев'яти місяців, щоб знайти собі роботу або почати свій власний бізнес», – говориться у документах для уряду. Закон про перебування іноземців в Чехії змінювався останнього разу у минулому році, коли президент Мілош Земан підписав розкритиковані поправки, які посилили умови для перебування іноземців в Чехії. Дані зміни є предметом судового процесу у Конституційному суді, куди звернулася частина сенаторів.

ЧТК

«Євробляхарів» змусять платити?

В українському парламенті готують законопроект, який повинен раз і назавжди вирішити проблему з «євробляхами» – автомобілями з іноземною реєстрацією, які тривалий час використовуються в Україні переважно українськими громадянами. Про це розповів член податкового комітету ВРУ Роберт Горват. «Подаватиму законопроект, в якому будуть чітко прописані правила користування автомобілями із іноземною реєстрацією на території України. Орієнтовно, це буде виглядати так: чим старша машина – тим більший акциз має бути сплачений під час реєстрації. Якщо ти маєш машину 90-х років, яку ти купив за 500 євро у Польщі чи Німеччині – то заплати, будь ласка, 2,5 тис. євро за її реєстрацію. Якщо авто 2005 року – має бути сплачено десь 40% від вартості, якщо 2010 року і вище – десь 30% вартості. Наголошу, суми поки що умовні. Але за такою діаграмою ми маємо дійти до фінішу», – розповів він. Проблема автомобілів з іноземною реєстрацією буде вирішена найближчим часом, пообіцяв нардеп.

«І тут важливо, щоб власники авто, які купили автомобілі і сплатили всі податки, не залишились дискримінованими по відношенню до тих, хто завозить «євробляхи», – підкреслив він.

Голова комітету ВР з питань податкової і митної політики Ніна Южаніна заявила, що питання про легалізацію «євроблях» буде на порядку денного лише після узгодження захисту вітчизняного ринку. Серед тих, хто категорично проти легалізації «євроблях» – член цього комітету, народний депутат від групи «Відродження» Дмитро Святаш, який любить інтереси автокомпанії «AIC», що належать йому та Василю Полякову, вважають у «АвтоЄвроСілі» – рухові на захист власників «євроблях». Активісти стверджують, що чиновники лише на словах піклуються про захист вітчизняного авторинку – насправді ж жоден з них українськими авто не користується. Тому в «АвтоЄвроСілі» висунули ультиматум: або нардепи легалізують «євробляхи», або пересідають на «Славути».

УНН

«Внутрішній паспорт» припиняє існування

45-річного віку прописана в інших нормативно-правових актах, тому така послуга і надалі надаватиметься підрозділами Державної міграційної служби та центрами надання адмінпослуг. Таким чином, як і раніше, після досягнення 25 – та 45-річного віку особа самостійно вирішуватиме, чи вкліти фото до паспорта у формі книжечки, чи оформити ідентифікаційну картку. Також у Державній міграційній службі України планують у другому піврічі 2018 року запровадити послугу із заміни паспорта у формі книжечки на ID-карту за бажанням особи. Як зазначають у ДМС, на сьогодні така заміна можлива лише у разі зміни прізвища, псування або втрати паспорта, а також за бажанням при досягненні 25 – та 45-річного віку. «Поступове запровадження ID-карткі без примушування громадян до заміни документів здійснюється відповідно до досвіду європейських країн та з метою уникнення ажотажу та додаткових черг», – йдеться у повідомленні відомства.

До паспорта громадянина України у формі картки вноситься така інформація: назва держави; назва документа; ім'я особи; стать; громадянство; дата народження;

Інфографіка «Радіо «Свобода».

унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; номер документа; дата закінчення строку дії документа; дата видачі документа; уповноважений суб'єкт, що видав документ (код); місце народження; відцифрований образ обличчя особи; відцифрований підпис особи. При цьому для в'їзду за кордон потрібно використовувати паспорт громадянина України для в'їзду за кордон. В'їзд за кордон по паспорту громадянина України у формі картки можливий лише у разі укладення відповідних міждержавних угод (наразі таку угоду укладено лише з Туреччиною).

ukrainepravo.com

День перемоги – ще попереду

Щороку у травні у «північних сусідів» – масовий психічний приступ, названий «побєдобєсієм». До «дня півдні» припітлюють Сталіна, НКВД, колорадську (тобто георгієвську) стрічку, божевільних мотоциклістів, «деді ваєвали» і «можем повторіть»... При цьому проклинають західні цінності, Америку і, звісно, Україну, яка відмовляється від цього радянського спадку – все, що не підпадає під путінську імперську

Ти не сумуй

Музика: Дмитро Богуш(De Shifer)
Слова: Тала Пруткова

Ти не сумуй, моя пташечко.
Життя мінливе, воно як вітер в ночі.
Я твою кожну рисочку, ношу у серці
навік.
Ти чистий мій оберіг.
Треба нічку переждати і повернутися
солдати.
Буде, як колись, тільки ти молись.
Треба нічку пережити і в волосся
твого жито
Власти, як колись.
Тільки ти молись.
Тільки лиш молись...

Ти не сумуй – бо слози на біду.
Мене почуй – до тебе, мила, йду.
Я бачив око бурі, я бачив віщі сні,
де нема війни. Де щасливі мі.

Ти зачекай, моя квіточко.
Бо час як хвилі.
Він забирає в пітму.
Ти для мене біла ниточка.
Доля я мілі, а вітер дує в сурму.
Треба нічку переждати і замокнуть
всі гармати.
Буде як колись, тільки ти молись.
Треба нічку пережити.
Ta чи зможу далі жити. Жити, як колись?
Тільки ти молись.
Тільки лиш молись...

Лютій 2015

концепцію «руssкого міра»... Герої та захисники України знають, який підступний сучасний російський мілітаризм – це її поспання «Градами» через кордон, озброєння криміналу, «іхтамнєство», знищення пасажирів цивільних літаків, угоди про перемір'я під постійні обстріли... Тому вони більш не хочуть спільніх із російською воєнчиною свят, оцих фальшивих і дискредитованих 23 лютого чи 9 травня. Ми маємо своїх захисників, і нам є, ким пишатись. Українська армія святкує свій день на Покрову 14 жовтня, і сумує за жертвами Другої світової

з усіма тверезомислячими людьми світу – 8 травня. Але справжній наш день перемоги – ще попереду. Події останніх років не змогли не відобразитись в мистецтві. Українські музиканти уславлюють захисників, присвячують їм пісні. При цьому часто не лише виступають просто на фронти, а й самі беруть до спільногого виконання війнів чи волонтерів, співають на їхні тексти або музику. Але, в першу чергу, війна – це зло, і це також є в їхніх піснях. Знайомимо нині із деякими відомими текстами, музичне виконання яких легко знайти на youtube.

Не сумуй

Автор: Володимир Пуряєв
Виконує: Дмитро Гарбуз

Прийшла весна, і квіти розцвітають,
Згадаю я, як вдома дітки грають,
Любов моя, ти не сумуй за мене,
А збережи мое кохання в себе.
Доки війна, я буду захищати,
Любов моя, країна – наша мати.
За хлопців всіх, які лягли за тебе,
Захисники: їх пам'ятати треба.

Ти не сумуй... Ти не сумуй...
Ти не сумуй... Ти не сумуй...

Настане день, і прийде наша слава,
А поки ми – захисники держави,
І командир нам скаже: «Всім до бою!»
Ми віддамо своє життя за волю.
Вже сил нема, але ми не здаємось,
Дрижити земля, а значить, не
присниться
Любов моя, яка сумує знову,
Ти не сумуй, я скоро буду вдома!..

Травень 2016

Дівчата

Слова: Олена Задорожна
Музика: Дарина Яковенко
Виконує: Дар'я Зубенко, Анастасія
Приходько
Проект «Пісні Війни»

Дівчата зрізають коси,
Туго шнурують берці,
Їм щастя приснилось, здалося,

Кровить забинтоване серце...
Дівчата пакують валізи,
Кладуть туди тугу і втому,

Молитва – надійна віза,
Щоб ви повертались додому!
Дівчата збирають сили
І вже не рахують зморшки,
Поспішно, туди де «накрило»,
Шепочут: «Терпі!.. Ще трошки...»

Дівчата не хочуть втрачати,
Тому подають набої,
Тому одягають халати,
І вчаться тримати зброю!

Дівчата стоять на чатах –
Безсонні, розбурхані очі.
Слабкість стискає в лещатах,
Печуть заплакані очі...
Дівчата рівняють спину,
З думками про тих, кому важко:
Ворог таких не спинить,
Дівчата збирають сили
І вже не рахують зморшки,
Поспішно, туди де «накрило»,
Шепочут: «Терпі!.. Ще трошки...»

Серпень 2017

Білі Лебеді у небесах...

Слова: Христина Панасюк, Невічні
Музика: Невічні
Виконує: Невічні

Білі лебеді у небесах
З перебитими крильми,
Запаливши тисячі сердець –

Ви свої не вберегли.

В пам'яті назавжди
Горітимуть серця,
Героям слава вічна,
Разом і до кінця.
Не журися, моя ненько,
Витри слози, піднімись,
Холоне кров, а стукіт серця...
Мить – уже мовчить
А материнські слози,
О, скільки пролито їх,
За невинні душі,
Що покинули цей світ.
За що ці муки,
Те страждання,
Господи, скажи!
Ми вільний народ,
Єдина країна,
Моя Україна! Моя Україна!

З перебитими крильми,
Запалили тисячі сердець,
Свої не вберегли.

Грудень 2014

Солдатику мій
Слова, музика, виконання: Леся Горова

Солдатику мій, до тебе я лину
Серцем своїм і думками.
Солдатику мій, тебе обіймаю
Ніжно своїми піснями.
Очі твої не забуду,
Спогадом світлим для тебе я буду.
Хай береже, хай береже тебе Бог.

Солдатику мій, як підеш у бій,
Знай, що я поруч з тобою.
Небом і вітром і сонячним світлом
На захист я стану стіною.
Куля ворожа тебе не торкнеться,
Тільки живи з вірою в серці
І збереже, і збереже тебе Бог.

Солдатику мій, тебе я люблю
І буду так вірно чекати.
Бо стільки тепла ще не додала
І стільки ще маю сказати.

Солдатику мій, уся Україна
Співає сьогодні зі мною.
Солдатику мій, не йди з моїх мрій,
Бо жити нам треба з тобою.
Очі твої не забуду,
Спогадом світлим для тебе я буду.
Хай береже, хай береже тебе Бог.

Молитись за тебе не перестану
І оберегом для тебе я стану
І збереже, і збереже тебе Бог.

Осінь 2014

Повертайся живим!
Слова і музика: Світлана Тарабарова

Ти, головне, повертайся тим шляхом,
Що вбереже твої душу і тіло.
Чорна земля із розпеченим пахом
Тільки дошу, а не кров хотіла.
Ти, головне, повертайся до мами.
Десь там сивіючи за видноколом,
Матері тужать і дружать домами,
Що пахнуть ніжністю та корвалолом.

Ти, головне, повертайся назовсім
І народи-посади-споруди.
А вже у твоєму дитинську курносім
Виросте радість, нова і правдива.
Ні, ця війна не потрібна нікому.
Так, ми її не пробачимо, себто
Перемагай і вертайся додому.
Просто живим повертайся, і все тут!
Ти повертайся, ти головне повертайся,
Ти головне повертайся живим...

Серпень 2014

Повертайся живим!
Слова і музика: Світлана Тарабарова

Юний хлопчина, серце гаряче
Не зміг більше просто мовчати.
Коли всі навколо грабували Країну
Ти пішов за Свободу стояти.
За Свободу дітей твої ще
ненароджених.
За Вільне і Мирне майбутнє.
За спокій в Країні. За наше Відродження.
Спинити загарбницькі руки.
Ta зима наче пекло... Димлячи барикади.
Він лише пам'ятав слово: «Мати».

Повертайся живим! Повертайся,
благаю.
Повертайся живим! Благаю!
Чуєш, любий, як серце кричить??!!
Я стою на колінах, благаю:
Повертайся живим!.. Вертайся живим!..
Вертайся живим! Повертайся живим!..

Юний хлопчина, він добре засвоїв,
Ворогам прямо дивлячись в очі:
Щоб діти сміялись, було мирним небо
Світ треба почати міняти з себе!

калейдоскоп

Пишаюсь тобою, як пишається Мати!
Я вклоняюсь і тихо молю:
Повертайся живим! Повертайся,
солдате!
Я благаю – вертайся живим!
Блокпости, БТРи, в руках автомати.
І всвіла з новинами Мати.

Ранком втомленим, коли Мир все
ж настане,
Коли стихне розлючений дим,
Із розпахнутим серцем, обіймеш сиву
Мати,
– Я ж казав: «Повернуся живим...»
Грудень 2014

Нашим пацанам
Слова: Олександр Ярмола
Музика: Гайдамаки
Виконує: Гайдамаки

Крилаті слова злетіли у світ,
Сказав їх один позитивний чувак,
Почувши їх, прозріли всі:
Війна прийшла під кожен дах.
Уходили хлопці на війну,
За ними наступні збиралися.
Усі обіцяли вернутися,
Але не всі верталися.

Усе туди, на фронт –
Нашим пацанам!
Усе туди, на фронт –
Нашим пацанам!
Усе туди, на фронт –
Нашим пацанам!
Поможи їм, Бог,
Захисти їх там,
Де стріляють «Гради»...

Там поруч з героями Майдану
Воюють «Беркуту» бійці,
Ветерани Афганістану
І молоді гвардійці.
Усі чекають відмашки, рвуться в бій,
Піднявши прапор державний свій,
Але немає наказу,
І знову вертатися на базу.
На фронті, серед сепаратистів
Боєць «Оплоту», з яким ти бився.

Пороги – Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 4/2018, рік XXVI. Підписано до друку 22 травня 2018 року. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopis-porohy/, реєстрація: МК ЧР/7044. Номер готовували: Богдан Райчинець, Петер Марек, Марія Щур, Олег Павлів, Олена Андрієва, Алекс Швамберк, Галина Бугай, Андрій Коваленко, Олекса Лівінський. Використовуються повідомлення інформаційних та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і вигравічувати мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: спільнота «Українська ініціатива в ЧР», ДНМ, Вокелова 3, 12000, Прага 2, ЧР; зареєстрована Міським судом у Празі, номер документа L 6121; контакт: uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz; тел.: +420221419821; ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок 1925774379/0800. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12-krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porohy» – říční prah. Č. 4/2018, ročník XXVI. Uzávěrka 22. května 2018. E-mail: porohy@seznam.cz; web: www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/, registrační číslo: MK ČR/7044. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Petr Marek, Marja Ščur, Oleg Pavliv, Olena Andrejeva, Alex Švamberk, Halyna Buhan, Andrij Kovalenko, Oleksa Livinsky. Používajeme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: spolek Ukrajinská Iniciativa v ČR, sp. z. n. L 6121 vedená u Městského soudu v Praze, adresa: DNM, Vokelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800.

Ти маєш щастя його зустріти
І все йому пояснити.
Мирним людям не зрозуміти –
Війну не можна так просто спинити.
Нам випала наша доля,
І ми з тим будемо жити.

Усе туди, на фронт –
Нашим пацанам!
Поможи їм, Бог...

Осінь 2014

Про них...
Присвята загиблим воїнам-добровольцям
Музика і слова: Віктор Винник
Виконує: гурт «Мері»

Вони воюють не за гроші і не за славу,
Їхня ціль – сильна і незалежна Україна!
Багато з них вже віддали за це своє
життя,
Вони – добровольці!

Жовтень 2017

Біля тополі

Слова: Петро Солодуха
Музика: Петро та Павло Солодухи
Виконує: гурт «Еней», Польща

І коли настане ранок
Світ накриє білий сніг,
І земля загоїть рані,
Ми згадаємо про них!..
Про всіх...
Час застигне на хвилину
Й не поможуть тут слова,
А в очах його дитини
Так нестримно заблищить
Сльоза...

Про них
Співає вітер в полях!..
Про них
Запам'ятає земля!..
Їх шлях
Освітить рання зоря!..
Про них,
Кого забрала війна
За нас!..

День малює все на біло –
Подивись, яка краса!
Тут не чути як ридуть
Від обстрілів небеса,
Небеса...
І коли настане ранок
Світ накриє перший сніг,
І земля загоїть рані,
Ми згадаємо про них!..
Про всіх!..

Речитатив:
Коли розпочалася ця війна
Тисячі патріотів зі зброєю в руках
Стали на захист Батьківщини!
Вони залишили свої родини і роботу,
Щоб щоденно, ризикуючи життям,
Боронити країну від підступного ворога.

Тихо надворі і тільки чути як,
Як матері слова летіли,
Летіли в ніч до козака.
Бачиш, сину мій, свічка не згаса,
До віку буде вже горіти,
Горітиме вона.
Молодий юнак, молодий козак...

Там біля тополі калина росте,
Мамині очі чекають тебе,
Сива у розpacі плаче,
Сина все чекає – та в Бога вже його
душа.
Мам, я в бою за волю пішов в далечінь,
За правду і долю нових поколінь,
За тих, хто у морі далеко
І крилами лелеки повернуться живі.

Pík вже проминув, прийшла нова весна,
А спокою в душі не було, не було та
й ще нема.
Там батько змучений, сам торує шлях,
По ньому мав іти син його, а його вже
нема.
Молодий юнак, молодий козак...

Січень 2015

Зaproшуємо Вас до Будинку дітей та юнацтва Praha 12 – Monet на захід:

“Стежками Чехії”

Космополітний захід

17 червня 2018 від 15:00 до 18:00

ВХІД БЕЗКОШТОВНИЙ

Місце проведення: Будинок дітей та юнацтва Praha 12 – Monet, Herrmannova 24

Зaproшуємо Вас на нетрадиційний дитячий захід для дітей всіх національностей, які в даний момент перебувають в Чехії. Метою заходу є не тільки ознайомлення з культурою Чехії, але й знайомство та зав'язування дружніх стосунків між чеськими дітьми й дітьми з закордону. На цьому космополітному заході, буде можливість не тільки добре розважитися, але й дізнаєтесь про красу чеської землі. При цьому, випробуєте свої сили в лазанні по стіні для скелелазіння, підніметесь на оглядову вежу, будете творити в керамічній й художній майстерні, чиможетеприйнятиучастьувиготовленнікузовачеськогоавтомобіля почарувати в "Школі чарів". Це все й навіть більше чекає на Вас в Будинку дітей та юнацтва – Monet.

Програма заходу затверджена.

Захід відбувається у співпраці із:

Dům dětí a mládeže Praha 12 - Monet, Herrmannova 2016/24,
143 00 Praha 4, tel.: +420 244 400 334, www.ddmonet.cz,

Живі легенди, народні артисти України

Тарас **Петриненко**,

Тетяна **Горобець** в Празі

22 червня 2018, 19.00 год.

DIVADLO HYBERNIA

Nám. Republiky 4, Praha 1